

Kvalitetsvurdering
af grundskolernes
undervisnings-
miljøvurderinger

DCUM

dcum.

Indhold

Kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljøvurderinger	5
Kategorisering og kvalitetsvurdering	7
Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav I og krav V?	7
Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav II?	9
Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav III?	10
Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav IV?	12
Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav VI?	13
Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav VII?	14
Svingende kvalitet i undervisningsmiljøvurderingerne	15

”Elever, studerende og andre deltagere har ret til at vælge undervisningsmiljørepræsentanter til at varetage deres interesser over for uddannelsesstedets ledelse med hensyn til opfyldelse af bestemmelserne i § 1.”

Undervisningsmiljøloven § 4

”Uddannelsesstedets ledelse skal inddrage undervisningsmiljørepræsentanterne i planlægningen, tilrettelæggelsen og gennemførelsen af samt opfølgningen på undervisningsmiljøvurderingen.”

Undervisningsmiljøloven § 7

UNDERSVINGSMILJØKORTET

DCUM's elektroniske Undervisningsmiljøkort (www.um-kort.dk) er en platform, hvorpå skoler og uddannelsesinstitutioner kan synliggøre, hvordan de arbejder med den lovpligtige undervisningsmiljøvurdering, (UMV). Undervisningsmiljøkortet er tilgængeligt for alle interesserede skoler og uddannelsesinstitutioner, der ønsker at få inspiration til og viden om udarbejdelsen af en UMV.

Kortet giver et samlet overblik over de skoler og uddannelsesinstitutioner, der har tilmeldt sig systemet og bekræftet, at de har lavet den lovpligtige UMV. Alle uddannelsesinstitutioner i Danmark kan tilmelde sig Undervisningsmiljøkortet, og synliggøre deres arbejde med UMV'en.

Når man indberetter en UMV til Undervisningsmiljøkortet stiller DCUM en række minimumskrav. De er enslydende med det, ”Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø” kræver, til udarbejdelsen af en UMV.

Alle, der benytter DCUM's Undervisningsmiljøkort, kan skilte med indsatsen på skolens egen hjemmeside med nedenstående ikon.

Få mere viden og inspiration til din skoles UMV på www.um-kort.dk og www.dcum.dk.
Læs ”Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø” på www.dcum.dk/undervisningsmiljoe/love_og_regler

Kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljøvurderinger

Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM, vurderer i denne rapport kvaliteten af de undervisningsmiljøvurderinger, UMV'er, der er indberettet til Undervisningsmiljøkortet (www.um-kort.dk) på grundskoleområdet.

Formålet med rapporten er todelt. For det første ser vi på, hvorvidt skolerne efterlever de kvalitetskrav, Undervisningsmiljøloven stiller til skolernes UMV'er. For det andet formidler rapporten gode eksempler på UMV'er med henblik på at give inspiration og gode ideer videre til andre skoler.

Metode

Kvalitetsvurderingen gennemgår samtlige UMV'er fra grundskoleområdet indberettet til Undervisningsmiljøkortet pr. 1. september 2008. I analysen kategoriserer vi UMV'erne i forhold til de lovmæssige krav, der er opstillet i "Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø".

Kravene til UMV'erne er:

Krav I

Fase 1: Kortlægning af uddannelsesstedets fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø.

Krav II

Fase 2: Beskrivelse og vurdering af eventuelle undervisningsmiljøproblemer.

Krav III

Fase 3: Udarbejdelse af handlingsplan, hvor det fremgår, i hvilken takt og rækkefølge de konstaterede problemer skal løses.

Krav IV

Fase 4: Forslag til retningslinjer for opfølgning på handlingsplanen.

Krav V

UMV'en skal afspejle elevernes mening om undervisningsmiljøet på skolen.

Krav VI

UMV'en skal revideres, når der sker ændringer, der har betydning for undervisningsmiljøet – dog mindst hvert 3. år.

Krav VII

UMV'en skal offentliggøres på skolens hjemmeside.

I analysen kategoriserer vi hver enkelt UMV inden for et af de syv ovenstående krav. Nogle af kravene slås sammen og behandles under et, hvilket præciseres i det følgende. Krav V analyserer vi i sammenhæng med krav I, fordi elevernes mening om undervisningsmiljøet typisk inkorporeres i den første fase af UMV-processen. Derudover analyserer vi krav III og IV samlet, idet skolerne typisk indfrier disse krav på samme tid.

Samlet set giver det et kategoriseringsskema som vist i figur 1. Ud over de lovmæssige krav tilføjer vi yderligere to kategorier, der opsamler de skoler, der ikke kan kategoriseres inden for de lovmæssige krav:

- UMV under udarbejdelse
- Ingen adgang til skolens hjemmeside

Den første kategori dækker over de skoler, som endnu ikke har gennemført alle faser af UMV-processen, men planlægger at gøre det inden for den nærmeste fremtid. Disse skoler har lagt de foreløbige dokumenter på Undervisningsmiljøkortet. Den anden kategori viser de skoler, hvor vi ikke kan få adgang til hjemmesiden.

Figur 1. Kategoriseringsmuligheder

Krav	Kategori
I og V	Fase 1 er gennemført, men fase 2, 3 og 4 mangler Kortlægningen afspejler elevernes mening om undervisningsmiljøet
II	Fase 1 og 2 er gennemført, men fase 3 og 4 mangler
III og IV	Fase 1, 2, 3 og 4 er gennemført
VI	UMV er mere end 3 år gammel
VII	UMV er ikke offentliggjort på hjemmesiden
-	UMV under udarbejdelse
-	Ingen adgang til skolens hjemmeside

De indberettede UMV'er kan i analysen kun optræde i én af ovenstående kategorier. Derfor vægter kravet om offentliggørelse på hjemmesiden højere end alle øvrige krav, idet vi ikke kan vurdere, om UMV'en fx har gennemgået alle fire faser, hvis den ikke er offentliggjort. Derudover kategoriseres en skole under 'UMV er mere end tre år gammel', hvis den ikke har fornyet sin UMV inden for de sidste 3 år – desuagtet at skolen har efterlevet de øvrige krav til UMV-processen.

Kategorisering og kvalitetsvurdering

Kategoriseringen af UMV'erne er illustreret i figur 2. Figuren viser en række kvalitetsmæssige problemer i skolernes arbejde med UMV'en. Bl.a. har kun 39 % af skolerne gennemført alle fire faser i UMV-processen, og 20 % af skolerne har ikke offentliggjort deres UMV på hjemmesiden. Nedenfor vil vi foretage en dybere analyse af tallene i hver enkelt kategori.

Figur 2. Resultat af kategorisering

Kategori	Antal skoler	Procent
Fase 1 er gennemført, men fase 2, 3 og 4 mangler Kortlægningen afspejler elevernes mening om undervisningsmiljøet	28	10 %
Fase 1 og 2 er gennemført, men fase 3 og 4 mangler	35	13 %
Fase 1, 2, 3 og 4 er gennemført	108	39 %
UMV er mere end 3 år gammel	20	7 %
UMV er ikke offentliggjort på hjemmesiden	57	20 %
UMV under udarbejdelse	10	4 %
Ingen adgang til skolens hjemmeside	22	8 %
I alt	280	100 %

Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav I og krav V?

- Fase 1: Kortlægning af uddannelsesstedets fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø
- UMV'en skal afspejle elevernes mening om undervisningsmiljøet

Fase 1 udgør fundamentet for UMV'en, idet man gennem kortlægningen af det fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø tilvejebringer de data, som UMV'en bygger på. Resultaterne herfra kan dog ikke stå alene, fordi de blot angiver pejlemærker for undervisningsmiljøets tilstand. Disse pejlemærker skal efterfølgende behandles og kvalificeres gennem en beskrivelse og vurdering i fase 2, en prioritering og handlingsplan i fase 3 samt retningslinjer for opfølgning på handlingsplanen i fase 4 for at udgøre en fuld UMV. Uden fase 2, 3 og 4 får skolerne ikke omsat kortlægningen til brugbar viden og handling – til gavn for elevernes undervisningsmiljø. Det er på den baggrund tankevækkende, at 10 % af skolerne udelukkende har gennemført første fase i UMV-processen, og således synes at sidestille kortlægningen med en fuld UMV, se figur 3.

Figur 3. Resultat for krav I

Kategori	Antal skoler	Procent
Fase 1 er gennemført, men fase 2, 3 og 4 mangler Kortlægningen afspejler elevernes mening om undervisningsmiljøet	28	10 %
Fase 1 og 2 er gennemført, men fase 3 og 4 mangler	35	13 %
Fase 1, 2, 3 og 4 er gennemført	108	39 %
UMV under udarbejdelse	10	4 %

Figur 3 viser også, at der samlet set er 62 % af skolerne, der har gennemført fase 1, hvis man lægger de 3 første rækker sammen i figuren. Hertil kan så lægges de 4 % af skolerne, der er i gang med at udarbejde deres UMV. Her har alle gennemført fase 1, men mangler en eller flere af de øvrige faser. Alt i alt er der således umiddelbart 66 % af skolerne, der opfylder kravet

om kortlægning af undervisningsmiljøet. Tallet kan dog være højere, idet 20 % af UMV'erne ikke er offentliggjort på skolernes hjemmesider, ligesom det ikke har været muligt at få adgang til 8 % af skolernes hjemmesider, jf. figur 2.

På den positive side skal det fremhæves, at alle de skoler, der har gennemført fase 1, har inddraget eleverne i kortlægningen – primært via spørgeskemaer. Kravet om at inddrage eleverne er således i høj grad opfyldt blandt de indberettede UMV'er på Undervisningsmiljøkortet.

GODE EKSEMPLER

Brug af spørgeskema til kortlægningen i fase 1

Vonsild Sogneskole i Kolding har brugt DCUM's elektroniske spørgeskema, Termometeret, til deres kortlægning af undervisningsmiljøet i fase 1. Termometeret er et gratis, brugervenligt og fleksibelt værktøj, hvor skolerne enten kan inddrage hele skolen eller udvalgte klasser i kortlægningen af undervisningsmiljøet. Vonsild Sogneskole har gode erfaringer med at bruge værktøjet, fordi det er lettilgængeligt for eleverne og for den undersøgelsesansvarlige. Den undersøgelsesansvarlige kan frit sammensætte et spørgeskema ud fra de overordnede emner, som han eller hun finder relevante for deres elever. Disse overordnede emner er:

- Generel tilfredshed
- Klassen og kammeraterne
- Mobning
- Klasselæreren
- Konflikter
- Timerne og undervisningen
- Rammer 1: lokaler, indretning, æstetik og udearealer
- Rammer 2: ergonomi og indeklime
- Stress
- Sikkerhed
- Aktivitetsmuligheder
- Kost og rygning
- Helbred og velbefindende

Eleverne besvarer spørgeskemaet over Internettet, og på baggrund af elevernes besvarelser genererer Termometeret et antal point for hvert af de ovenstående emner. Dette giver skolerne mulighed for at sammenligne emnerne med hinanden. Vonsild sogneskole bruger denne funktion til at diskutere – sammen med skolebestyrelsen – hvilke områder af undervisningsmiljøet som skolen særligt skal fokusere på.

En anden måde at kortlægge elevernes undervisningsmiljø i fase 1

Sct. Joseph Søstrenes Skole i Nykøbing F har gjort undervisningsmiljøet til en obligatorisk del af undervisningen i 0.-5. klasse på linje med fx færdsels- og seksualundervisning. Hvis undervisningen afdækker problemer i undervisningsmiljøet, diskuterer man det efterfølgende i elevrådet, og på den måde høres de yngste elevers stemme i undervisningsmiljøvurderingen. Skolen har gode erfaringer med at bruge denne metode i de små klasser.

I 6. klasse afholder man en temadag, hvor eleverne diskuterer:

- Hvad er det gode liv?
- Hvad er en god skole?
- Hvad er en god klasse?

Eleverne diskuterer de tre temaer og laver plancher, der viser deres syn på temaerne. Plancherne bliver efterfølgende hængt op på skolen til inspiration for de andre elever og lærerne, ligesom man bruger dem til arbejdet med undervisningsmiljøvurderingen.

Gennem spørgeskemaer inddrager skolen de ældste elever i 7.-10. klasse i UMV'en. Elevernes besvarelser danner baggrund for den efterfølgende vurdering og prioritering af undervisningsmiljøproblemerne.

Få mere inspiration på www.um-kort.dk.

Få mere viden om og test Termometeret på www.termometeret.dk.

■ Tjekliste til fase 1: Kortlægning

- Hvordan vil vi lave kortlægningen?
- Hvilke værktøjer vil vi bruge?
- Hvem og hvor mange elever, klasser eller hold skal deltage i kortlægningen?
- Hvem indsamler resultaterne?

Hvem skal vi informere inden kortlægningen går i gang?

Hvordan informerer vi?

Se værktøjer til fase 1 på www.dcum.dk/undervisningsmiljoe/vaerktoejer.

Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav II?

- Fase 2: Beskrivelse og vurdering af eventuelle undervisningsmiljøproblemer

Det primære formål med fase 2 er at beskrive og vurdere de positive og negative delelementer i undervisningsmiljøet, der er kommet frem via kortlægningen i fase 1. I fase 2 får skolerne således indblik i, hvor der behov for at forbedre undervisningsmiljøet. Det er afgørende, at fase 2 følges op af fase 3 og 4, fordi det først er i disse faser, at skolerne omsætter deres viden til konkret handling. Fx kan en skole i fase 2 vurdere, at der er behov for at forbedre skolens toiletforhold, men først i fase 3 og 4 udarbejder man en handlingsplan for, hvem der har ansvar for at udbedre toiletterne, og hvordan man vil følge op på problemet. Derfor er det betænkeligt, at 13 % af skolerne har stoppet UMV-processen efter fase 2, se figur 4.

Figur 4. Resultat for krav II

Kategori	Antal skoler	Procent
Fase 1 og 2 er gennemført, men fase 3 og 4 mangler	35	13 %
Fase 1, 2, 3 og 4 er gennemført	108	39 %

Figur 4 viser også, at samlet set har 52 % af skolerne gennemført fase 2. Igen kan dette tal reelt være højere, idet en del skoler enten ikke har offentliggjort deres UMV (20 %), eller ikke har haft en tilgængelig hjemmeside (8 %). En opfyldelsesgrad på 50-75 % er ikke tilfredsstillende, idet fase 2 har en afgørende indflydelse på UMV'ens kvalitet.

GODT EKSEMPEL

Inddragelse af interessenter i fase 2

Svend Gønge Skolen i Lundby indbyder eleverne til en debat om de resultater, der er kommet frem i kortlægningen af undervisningsmiljøet i fase 1. Hver klasse diskuterer ud fra de resultater, der vedrører undervisningsmiljøproblemerne i deres klasse. Denne fremgangsmåde gør debatten og arbejdet med undervisningsmiljøet mere nærværende for den enkelte elev, fordi man skal forholde sig til problemer, der udspiller sig konkret i ens egen hverdag, fx mobning af en klassekammerat eller dårlig udluftning i klassen. Elevrådet og skolens ansatte diskuterer kortlægningen af hele skolen.

Skolen inddrager forældrene gennem et årligt møde med skolebestyrelsen. På mødet er der både gruppearbejde og plenumdebat om undervisningsmiljøet, hvor forældrene kommer med deres input til skolens undervisningsmiljø.

Skolen har erfaret, at de ved at inddrage mange interessenter i fase 2 sikrer fundamentet for en bred forankring af UMV'en og dermed et større ejerskab i forhold til undervisningsmiljøet. Alle inddragede oplever en større forpligtelse til at opbygge og bevare et godt undervisningsmiljø, fordi de har haft mulighed for at præge linjerne i skolens arbejde med undervisningsmiljøet.

Få mere inspiration på www.um-kort.dk.

■ Tjekliste til fase 2: Beskrivelse og vurdering af resultaterne fra kortlægningen

---

Hvordan vil vi drøfte resultaterne fra kortlægningen?

- Hvilke værktøjer vil vi bruge til at drøfte resultaterne?
- Hvem og hvor mange vil vi inddrage til at kommentere på resultaterne?
- Hvilken rolle har skolens elever og undervisningsmiljørepræsentanterne (UMR'erne) i arbejdet med resultaterne? Er eleverne aktive og med til at finde årsager og løsninger på de fundne problemer?
- Hvordan melder de inddragede tilbage?
- Hvem skal systematisere og samle op på tilbagemeldingerne?

Se værktøjer til fase 2 på www.dcum.dk/undervisningsmiljoe/vaerktoejer.

Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav III?

- Fase 3: Udarbejdelse af handlingsplan, hvor det fremgår, i hvilken takt og rækkefølge de konstaterede problemer skal løses

Som nævnt har vi én samlet kategori for krav III og IV, men vi vil kommentere de to kravs formål separat. Fase 3 er uhyre vigtig i forhold til at få prioriteret rækkefølgen og takten i, hvordan man løser de undervisningsmiljøproblemer, der er identificeret i fase 1 og 2. Uden fase 3 risikerer man fx, at man ikke løser særligt alarmerende problemer først, eller at mindre presserende opgaver tager uforholdsmæssig meget tid og mange ressourcer, eller – i værste fald – at man slet ikke tager hånd om undervisningsmiljøproblemerne. At kun 39 % af skolerne har gennemført fase 3 i deres UMV, er derfor bekymrende, jf. figur 5.

Figur 5. Resultat for krav III og IV

Kategori	Antal skoler	Procent
Fase 1, 2, 3 og 4 er gennemført	108	39 %

Igen skal det tilføjes, at tallet reelt kan være højere, idet 20 % af skolerne ikke har offentliggjort deres UMV, mens 8 % ikke har haft en tilgængelig hjemmeside. Der er under alle omstændigheder for få skoler, der har efterlevet kravet om en handlingsplan i deres UMV.

GODE EKSEMPLER

Handlingsplan i skemaform

Gedsted Skole har lavet en eksemplarisk handlingsplan i skemaform, der viser:

- Hvor undervisningsmiljøproblemet er
- Hvad problemet går ud på
- Hvad man skal gøre ved problemet
- Hvem der er ansvarlig for løsningen på problemet
- Deadline for, hvornår problemet skal være løst

Derudover har skolen opdelt deres handlingsplan, så hver klasse kan se præcis hvilke undervisningsmiljøproblemer, der er i deres klasse. Denne fremgangsmåde gør UMV'en overskuelig og konkret for den enkelte elev og lærer, fordi den synliggør, hvad den enkelte klasse skal arbejde med.

Handlingsplan i tekst

Felsted Centralskole i Aabenraa har lavet deres handlingsplan som et tekstdokument i stedet for et skema. Handlingsplanen er meget overskuelig og er et glimrende eksempel på, at overskuelighed ikke udelukkende opnås gennem et skema. Planen er opdelt i to dele: 1) det fysiske og æstetiske undervisningsmiljø og 2) det psykiske undervisningsmiljø. Under hvert af disse emner er der beskrevet, hvilken indsats der skal sættes ind; hvem der har ansvaret for udbedringen; hvornår problemet skal være løst samt hvordan der skal følges op på indsatsen.

Skolen har derudover gode erfaringer med, at handlingsplanen kan bruges til at opdatere nye elevrådsmedlemmer eller lærere på undervisningsmiljøets aktuelle tilstand på skolen.

Inddragelse af vision og mål i handlingsplanen

Lindknud skole i Brørup arbejder med to overordnede mål for deres UMV:

- At både børn og voksne trives på Lindknud Skole
- At skolens undervisningsmiljørepræsentanter, UMR'er, er en aktiv del af skolens sikkerhedsgruppe

Desuden har skolen tre resultatkrav i deres UMV:

- Ingen elever mobbes på Lindknud Skole
- Der er ingen hærværk på Lindknud Skole
- Alle på skolen har mindst én ven

Skolen fortæller, at målene og resultatkravene internt bidrager til, at elever, lærere og ledelse fokuserer på, hvad skolen ønsker at opnå på undervisningsmiljøområdet. Eksternt giver målene og resultatkravene gennemsigtighed i forhold til, hvilke områder af undervisningsmiljøet skolen tildeler særlig opmærksomhed.

Målet om, at skolens UMR'er er en aktiv del af skolens sikkerhedsgruppe, har konkret medført, at skolen hvert andet år uddanner nye UMR'er. De uddannes via kurser, som DCUM udbyder, og tiltaget er blevet modtaget meget positivt blandt eleverne.

Få mere inspiration på www.um-kort.dk.

Få mere viden om DCUM's kurser om UMV og UMR på www.dcum.dk.

■ Tjekliste til fase 3: Prioritering af opgaver og handlingsplan

---

Hvordan vil vi lave handlingsplanen?

- Hvem skal være med til at lave handlingsplanen?
- Hvilke kriterier gælder for prioriteringen af opgaver?
- Er der overensstemmelse mellem vores måde at prioritere opgaverne på og vores syn på et godt undervisningsmiljø?
- Hvem er den/de ansvarlige for de enkelte opgaver på handlingsplanen?

Se værktøjer til fase 3 på www.dcum.dk/undervisningsmiljoe/vaerktoejer.

Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav IV?

- Fase 4: Forslag til retningslinjer for opfølgning på handlingsplanen

I den fjerde fase af UMV-processen opstiller man retningslinjer for, hvordan man vil følge op på handlingsplanen. Retningslinjerne sikrer, at man løbende ajourfører UMV'en og dermed til enhver tid forholder sig til det aktuelle undervisningsmiljø på skolen. Som nævnt er der kun 39 % af skolerne, der har udarbejdet disse retningslinjer, hvilket må give anledning til eftertanke. Taberne i dette spil er eleverne, der på grund af den manglende ajourføring risikerer, at problemer i undervisningsmiljøet får negativ indflydelse på deres læringsvilkår og trivsel i skolen.

En løbende opfølgning på undervisningsmiljøproblemerne er derimod med til at fastholde skolen på at løse problemerne. Derudover giver retningslinjerne elever og lærere indblik i, hvordan skolen vil arbejde med UMV'en fremadrettet.

GODT EKSEMPEL

Retningslinjer for opfølgning på handlingsplanen i fase 4

Sønderisskolen i Esbjerg har udarbejdet nogle eksemplariske retningslinjer for opfølgning på handlingsplanen. De præciserer, hvem man vil inddrage i – og hvem der har ansvar for – opfølgningen. Nedenfor er gengivet nogle af skolens retningslinjer:

- Elevrådene deltager i arbejdet med at evaluere UMV'en og i opfølgningen på de udvalgte fokuspunkter.
- Skolens sikkerhedsorganisation inddrages i arbejdet med opfølgning på UMV'en.
- Ledelsen forpligter sig til at være primus motor i forhold til at sikre, at handlinger gennemføres, og at nødvendige beslutninger tages.
- Elevrådene forpligter sig til at bruge informationer fra UMV'en i deres arbejde.

Retningslinjerne skaber fundamentet for, at skolen følger op på og eventuelt revurderer UMV'en, fordi man har vedtaget ovenstående spilleregler. Derudover er retningslinjerne et vigtigt signal til elever, lærere og forældre om, at skolen tager undervisningsmiljøet alvorligt.

Få mere inspiration på www.um-kort.dk.

■ Tjekliste til fase 4: Retningslinjer for opfølgning på handlingsplan

Hvordan vil vi lave opfølgningen på handlingsplanen?

- Hvordan vil vi følge op på de enkelte opgaver i handlingsplanen?
- Hvornår vil vi følge op på de enkelte opgaver i handlingsplanen?
- Hvem er den/de ansvarlige?
- Hvem skal vurdere, om eventuelle ændringer påvirker undervisningsmiljøet i en sådan grad, at vi skal revidere UMV'en før den officielle udløbsdato?

Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav VI?

- UVM'en skal revideres, når der sker ændringer, der har betydning for undervisningsmiljøet, dog mindst hvert 3. år

Kravet om revidering af UVM'en med maksimalt 3 års interval, ligger i forlængelse af kravet om retningslinjer for opfølgning på handlingsplanen (krav IV). Således understøtter begge krav, at UVM'en altid afspejler elevernes aktuelle vurdering af undervisningsmiljøet samt deres behov og ønsker i den forbindelse. Skolen kan med fordel indarbejde kravet via en tidsfrist for den næste UVM i handlingsplanen.

Figur 6. Resultat for krav VI

Kategori	Antal skoler	Procent
UMV er mere end 3 år gammel	20	7 %

Figur 6 viser, at en forholdsvis lille andel på 7 % af de indberettede UVM'er er mere end 3 år gamle, og dermed lever en stor del af UVM'erne op til kravet. Dette må dog ikke fjerne fokus fra, at revideringen er et uundværligt element i skolernes arbejde med UVM'en. Revideringen kan både identificere nye undervisningsmiljøproblemer og løbende justere indsatser på området. Kvaliteten af UVM'erne vil derfor falde, hvis ikke skolerne sikrer denne opdatering.

Opfylder undervisningsmiljøvurderingerne krav VII?

- UVM'en skal offentliggøres på skolens hjemmeside

At UVM'en skal offentliggøres på skolernes hjemmeside er væsentligt, fordi det skaber den nødvendige åbenhed og gennemsigtighed for skolens interessenter. Offentliggørelsen sikrer, at elever, lærere, forældre, skoleledelse og andre har mulighed for at agere, hvis de finder nogle undervisningsmiljøforhold uacceptable. Desuden bidrager offentliggørelsen til en relevant videndeling og inspiration skolerne imellem, hvilket kan medføre en generel højnelse af kvaliteten i skolernes UVM'er. Set i det lys, er det derfor beklageligt, at 20 % af skolerne ikke har offentliggjort deres UVM på hjemmesiden, jf. figur 7.

Figur 7. Resultat for krav VII

Kategori	Antal skoler	Procent
UMV er ikke offentliggjort på hjemmesiden	57	20 %

Hjemmesideinddelinger

Harboøre Skole har en meget brugervenlig inddeling af deres hjemmeside, hvor UVM'en er opdelt i separate dokumenter, der indeholder:

- Kortlægning af skolens undervisningsmiljø (fase 1)
- Vurdering af undervisningsmiljøproblemerne for de enkelte grupper/klasser (fase 2)
- Handlingsplan med retningslinjer for opfølgning (fase 3 og 4)
- Et notat, der giver en samlet oversigt over UVM'ens kortlægning, hovedkonklusioner og handlingsplan.

Opdelingen i flere dokumenter gør UVM'en mere overskuelig for elever, forældre og skolens personale, idet man fx kan gå direkte til handlingsplanen, hvis man ønsker det. Ofte er selve resultaterne fra kortlægningen ikke det mest interessante – det er derimod skolens vurdering og prioritering af resultaterne. Samtidigt er der stadig mulighed for et hurtigt overblik over hele UVM'en i notatet, der opsummerer de væsentligste resultater fra UVM'en.

Få mere inspiration på www.um-kort.dk.

Svingende kvalitet i undervisningsmiljøvurderingerne

Analysen efterlader et blandet indtryk af kvaliteten af de indberettede UMV'er på Undervisningsmiljøkortet. Ser vi på det negative først, er kvaliteten bekymrende lav, idet kun 39 % af skolerne har gennemført alle fire lovpligtige faser i deres UMV. En komplet UMV skal dog ikke bare indeholde de fire lovpligtige faser, men ligeledes leve op til kravene om offentlighed samt fornyelse af UMV'en inden for en 3-årig periode. I den forbindelse viste analysen, at der er plads til forbedringer i forhold til kravet om offentlighed, mens skolerne er forholdsvis gode til at forny UMV'en inden for en 3-årig periode.

Ser vi på den positive side har kvalitetsvurderingen vist, at en lang række skoler arbejder med en meget høj kvalitet i UMV-processen. Der er således mange forbilledlige eksempler på, hvordan UMV-processen kan gribes an – til inspiration for andre skoler.

Der er dog ingen tvivl om, at skolerne generelt skal blive markant bedre til at efterleve de krav, som Undervisningsmiljøloven stiller til UMV'en. En komplet UMV er et nødvendigt skridt på vejen, hvis man vil skabe de bedste vilkår for elevernes trivsel og læring og dermed også for deres undervisningsmiljø.

DCUM tilbyder rådgivning om UMV'en og stiller værktøjer til rådighed til alle elementer af UMV'en: fra planlægning over gennemførelse og offentlighed til efterfølgende indsatser for undervisningsmiljøet. Derudover vil DCUM gerne opfordre alle skoler til at indberette deres UMV til Undervisningsmiljøkortet for derved at sikre den største udbredelse af skolernes erfaringer med UMV-processen.

Indberet din skoles UMV på www.um-kort.dk.

Få mere viden og hent gratis værktøjer til UMV-processen på www.dcum.dk.

dcum.

Dansk Center for Undervisningsmiljø • Danish Centre of Educational Environment
www.dcum.dk • dcum@dcum.dk • tlf. +45 722 654 00 • fax +45 722 654 01
Postboks 2077 • Blommevej 40 • DK - 8930 Randers NØ